

Příloha ke Zprávě

Přehled vývoje nedoplatků daňových příjmů veřejných rozpočtů

Přehled vývoje nedoplatků daňových příjmů veřejných rozpočtů

Daňové nedoplatky představují rozdíl mezi daní, která měla být zaplacená, a skutečně zaplacenou částkou. Daní, která měla být zaplacená, může být nejen daň poplatníkem nebo plátcem přiznaná, ale i daň doměřená správcem daně a příslušenství daně (penále, pokuty, úrok, náklady řízení atd.).

Vzhledem k rozpočtovému určení daní a vstupu České republiky do Evropské unie v roce 2004, se přehled o vývoji daňových nedoplatků týká jak daňových příjmů státního rozpočtu, tak i daňových příjmů územních samosprávných celků, státních fondů a také i Evropské unie.

Daňovými nedoplatky jsou v souladu s platnou rozpočtovou skladbou jak **nedoplatky jednotlivých druhů nepřímých a přímých daní** (DPH, spotřební daně, daň z příjmů právnických osob, daň z příjmů fyzických osob, majetkové daně), tak i **nedoplatky na clu a na pojistném** na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

Daňové nedoplatky jsou spravovány třemi subjekty – územními finančními orgány, Českou správou sociálního zabezpečení (ČSSZ) a celními orgány.

Nedoplatky daňových příjmů veřejných rozpočtů, spravované územními finančními orgány, ČSSZ a celními orgány, dosáhly ke konci června 2009 celkové výše 172,0 mld. Kč. Proti stejnému období minulého roku vzrostly o 1,1 mld. Kč (o 0,6 %); proti stavu ke konci roku 2008 vzrostly o 7,1 mld. Kč (o 4,3 %).

Největší objem nedoplatků za 1. pololetí 2009 ve výši **103,4 mld. Kč**, tj. 60,1 %, evidovaly **územní finanční orgány**. Ty spravují nedoplatky všech daňových příjmů, vyjma cla a částí nedoplatků daně z přidané hodnoty a spotřebních daní, které spravují celní orgány, a vyjma nedoplatků pojistného, spravovaných ČSSZ.

Druhý největší objem daňových nedoplatků za období 1. pololetí 2009 ve výši **59,9 mld. Kč**, tj. 34,8 %, eviduje **Česká správa sociálního zabezpečení**. Ta spravuje nedoplatky pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti včetně příslušenství (dále jen pojistné na sociální zabezpečení).

Třetím subjektem, spravujícím daňové nedoplatky, jsou **celní orgány**. Jimi sledované nedoplatky cla a částí nedoplatků daně z přidané hodnoty a spotřebních daní dosáhly **8,7 mld. Kč**, což z celkového objemu všech daňových nedoplatků znamená 5,1 %.

Následující tabulka zobrazuje stav a vývoj nedoplatků daňových příjmů od konce roku 2007:

v mld. Kč

	Rok 2007	I.-II. Q. 2008	Rok 2008	I.-II. Q. 2009
Celkové nedoplatky	167,1	170,9	164,9	172,0
z toho:				
DPH	45,8	46,2	47,4	49,0
SD	8,2	7,5	7,7	7,5
DPPO	18,7	22,5	17,7	20,3
DPFO	19,5	21,2	19,4	19,7
daň z převodu nemovitostí	4,0	3,9	3,8	3,6
ost. příjmy, odvody a poplatky	6,7	6,4	7,3	6,2
clo	0,5	0,5	0,5	0,5
pojištné na soc. zabezpečení	57,5	56,8	55,8	59,9
v tom:				
nedoplatky nových daní	163,5	167,9	162,2	169,7
nedoplatky starých daní	3,6	3,1	2,7	2,4
v tom:				
nedoplatky evid. ÚFO	101,1	106,1	100,5	103,4
nedoplatky evid. ČSSZ	57,5	56,8	55,8	59,9
nedoplatky evid. celními orgány	8,6	8,1	8,6	8,7

Podrobněji jsou nedoplatky v působnosti územních finančních orgánů, České správy sociálního zabezpečení a celních orgánů komentovány v dalších částech této přílohy.

Nedoplatky nové daňové soustavy dosáhly 169,7 mld. Kč (meziroční růst o 1,8 mld. Kč, tj. o 1,1 %) a nedoplatky staré daňové soustavy 2,4 mld. Kč (meziroční pokles o 0,7 mld. Kč, tj. o 23,2 %). V rámci nedoplatků nové daňové soustavy připadlo, kromě již uvedených **nedoplatků pojistného na sociální zabezpečení ve výši 59,9 mld. Kč, na nedoplatky daně z přidané hodnoty 49,0 mld. Kč, nedoplatky daně z příjmů právnických osob 20,3 mld. Kč, nedoplatky daní z příjmů fyzických osob 19,7 mld. Kč, spotřebních daní 7,5 mld. Kč a daně z převodu nemovitostí 3,6 mld. Kč.**

Největší podíl na celkových nedoplatcích měly nedoplatky pojistného na sociální zabezpečení, na které připadá 34,8 % všech nedoplatků. Druhou největší skupinu tvořily nedoplatky daně z přidané hodnoty s podílem 28,5 %. Nedoplatky daní z příjmů právnických osob se ke konci června 2009 na celku podílely 11,8 %, nedoplatky daní z příjmů fyzických osob 11,4 % a spotřebních daní 4,4 %.

Proti stejnému období minulého roku došlo ke zvýšení podílu nedoplatků především z pojistného na sociální zabezpečení (o 1,6 procentního bodu) a u daně z přidané hodnoty (o 1,4 procentního bodu). Naopak snížení podílu na celkových nedoplatcích vykázaly například nedoplatky u daní z příjmů právnických osob (o 1,4 procentního bodu) a u daní z příjmů fyzických osob (o 1,0 procentního bodu).

Nedoplatky daně z přidané hodnoty proti stejnému období loňského roku vzrostly o 6,0 % a proti stavu na konci roku 2008 o 3,5 %. **Nedoplatky spotřebních daní** v porovnání se stejným obdobím loňského roku poklesly o 0,1 %, proti konci minulého roku pak o 2,6 %. **Nedoplatky daně z příjmů právnických osob** klesly v porovnání se stejným obdobím minulého roku o 10,1 %, ve srovnání s koncem roku 2008 vzrostly o 14,6 %. **Nedoplatky daní z příjmů fyzických osob** ve srovnání s 1. pololetím uplynulého roku klesly o 7,1 %, v porovnání s koncem minulého roku vzrostly o 1,4 %. **Nedoplatky pojistného na sociální zabezpečení** proti stejnému období loňského roku vzrostly o 5,5 % a proti stavu ke konci roku 2008 o 7,4 %.

Pro hodnocení vývoje nedoplatků jsou důležité i ukazatele podílu nedoplatků jednotlivých daní na kumulativním inkasu daňových příjmů. **Podíl nedoplatků všech daňových příjmů na kumulativním inkasu daní** (vyčíslený v tabulce č. 3) **dosáhl 1,46 %**. Proti stejnému období loňského roku, kdy dosáhl 1,60 %, tak poklesl o 0,14 procentního bodu. K meziročnímu poklesu podílu přitom došlo u všech daní kromě daně silniční, dědické a cla, kde došlo k nepatrnému nárůstu.

Výrazněji tento podíl meziročně klesl u daně z příjmů fyzických osob z příznání, a to na 5,36 %, tj. o 0,75 procentního bodu. U daně z převodu nemovitostí uvedený podíl oproti stejnému období minulého roku poklesl na 3,64 %, tj. o 0,62 procentního bodu. Podíl nedoplatků na daních z příjmů právnických osob na jejich kumulativním inkasu se proti stavu v pololetí roku 2008 snížil o 0,33 procentního bodu na 1,38 %.

Souhrnný vývoj nedoplatků daňových příjmů je znázorněn v následujících třech tabulkách:

**Přehled vývoje všech nedoplatků daňových příjmů veřejných rozpočtů
staré i nové daňové soustavy**

v mil. Kč

Daň	Rok 2006	I.-II. Q 2007	Rok 2007	I.-II. Q 2008	Rok 2008	I. Q 2009	I.-II. Q 2009
NOVÁ DAŇOVÁ SOUSTAVA							
Daň z přidané hodnoty celkem	45 295	45 312	45 831	46 242	47 366	48 440	49 027
<i>Daň z přidané hodnoty finanční úřady</i>	<i>43 338</i>	<i>43 443</i>	<i>44 056</i>	<i>44 504</i>	<i>45 631</i>	<i>46 648</i>	<i>47 241</i>
<i>Daň z přidané hodnoty celní úřady</i>	<i>1 957</i>	<i>1 869</i>	<i>1 775</i>	<i>1 738</i>	<i>1 734</i>	<i>1 792</i>	<i>1 786</i>
Daně spotřební celkem (vč. tzv. ekologických daní)	8 020	7 581	8 154	7 523	7 717	7 654	7 515
<i>Daně spotřební finanční úřady</i>	<i>3 460</i>	<i>2 815</i>	<i>2 568</i>	<i>2 323</i>	<i>2 067</i>	<i>2 031</i>	<i>1 859</i>
<i>Daně spotřební celní úřady</i>	<i>4 561</i>	<i>4 766</i>	<i>5 585</i>	<i>5 200</i>	<i>5 651</i>	<i>5 624</i>	<i>5 656</i>
Daň z příjmů právnických osob	17 843	19 118	18 742	22 527	17 672	17 473	20 256
Daň z příjmů vybíraná srážkou - § 36	401	391	318	355	306	355	323
Daň silniční	1 098	1 200	1 106	1 242	1 129	1 443	1 352
Daň dědická	10	9	9	9	11	13	10
Daň darovací	228	230	240	214	181	177	173
Daň z převodu nemovitostí	4 455	4 088	3 991	3 871	3 846	3 754	3 641
Daň z příjmů fyz. osob z příznání	14 644	15 381	14 886	16 517	15 085	15 057	15 132
Daň z příjmů fyz. osob ze záv. čin.	5 310	5 261	4 571	4 679	4 338	4 546	4 560
Daň z nemovitostí	1 103	1 123	1 015	1 045	938	860	1 013
Ost. příjmy, odvody a popl.	10 166	6 797	6 692	6 400	7 343	5 537	6 219
Clo	538	514	491	460	516	527	524
Pojistné na sociální zabezpečení (jen ČSSZ)	59 721	58 702	57 488	56 784	55 797	63 159	59 925
STARÁ DAŇOVÁ SOUSTAVA							
<i>Daň z příjmů obyvatelstva</i>	<i>361</i>	<i>258</i>	<i>215</i>	<i>163</i>	<i>43</i>	<i>42</i>	<i>40</i>
<i>Ostatní zrušené daně</i>	<i>3 671</i>	<i>3 345</i>	<i>3 391</i>	<i>2 910</i>	<i>2 636</i>	<i>2 396</i>	<i>2 321</i>
NEDOPLATKY NOVÉ DAŇOVÉ SOUSTAVY CELKEM	1 68 832	165 706	163 535	167 867	162 246	168 995	169 669
NEDOPLATKY STARÉ DAŇOVÉ SOUSTAVY CELKEM	4 032	3 603	3 606	3 073	2 679	2 438	2 361
NEDOPLATKY NOVÉ A STARÉ DAŇOVÉ SOUSTAVY CELKEM	172 863	169 308	167 141	170 940	164 925	171 433	172 030
Z celku:							
Celkové daň. příjmy bez pojistného na soc. zabezp.	1 13 142	110 606	109 653	1 14 156	109 128	108 274	112 105
Pojistné na sociální zabezpečení (jen ČSSZ)	59 721	58 702	57 488	56 784	55 797	63 159	59 925

Tabulka č. 2

**Přehled vývoje kumulativního inkasa daňových příjmů,
u kterých se evidují nedoplatky, od počátku nové daňové soustavy**

v mil. Kč

Daň	Rok 2006	I.-II. Q 2007	Rok 2007	I.-II. Q 2008	Rok 2008	I. Q 2009	I.-II. Q 2009
NOVÁ DAŇOVÁ SOUSTAVA							
Daň z přidané hodnoty celkem	1 961 670	2 075 696	2 198 055	2 317 674	2 453 245	2 507 567	2 571 113
<i>Daň z přidané hodnoty finanční úřady</i>	<i>23 241</i>	<i>137 052</i>	<i>259 085</i>	<i>378 595</i>	<i>514 024</i>	<i>568 310</i>	<i>631 814</i>
<i>Daň z přidané hodnoty celní úřady</i>	<i>1 938 429</i>	<i>1 938 644</i>	<i>1 938 970</i>	<i>1 939 079</i>	<i>1 939 220</i>	<i>1 939 257</i>	<i>1 939 298</i>
Daně spotřební celkem (vč. tzv. ekologických daní)	1 042 907	1 102 323	1 181 854	1 243 224	1 314 861	1 341 979	1 373 409
<i>Daně spotřební finanční úřady</i>	<i>394 687</i>	<i>394 690</i>	<i>394 696</i>	<i>394 702</i>	<i>394 704</i>	<i>394 705</i>	<i>394 729</i>
<i>Daně spotřební celní úřady</i>	<i>648 220</i>	<i>707 633</i>	<i>787 159</i>	<i>848 522</i>	<i>920 157</i>	<i>947 274</i>	<i>978 680</i>
Daň z příjmů právnických osob	1 070 166	1 142 174	1 225 839	1 316 474	1 399 430	1 429 799	1 469 306
Daň z příjmů vybíraná srážkou - § 36	235 597	241 277	251 297	258 901	270 596	273 745	277 956
Daň silniční	68 680	71 272	74 595	77 362	80 596	81 257	82 515
Daň dědická	1 413	1 468	1 522	1 587	1 637	1 657	1 681
Daň darovací	6 449	6 838	7 142	7 363	7 487	7 534	7 574
Daň z převodu nemovitostí	76 141	80 585	85 916	90 778	95 866	97 978	99 898
Daň z příjmů fyz. osob z příznání	245 748	252 533	262 750	270 537	280 499	286 193	282 232
Daň z příjmů fyz. osob ze záv. čin.	1 009 145	1 067 047	1 135 534	1 190 265	1 250 714	1 279 014	1 302 122
Daň z nemovitostí	60 581	63 642	65 704	68 872	70 900	71 077	74 789
Ost. příjmy, odvody a popl.	53 584	55 226	57 834	59 803	62 114	62 964	63 975
Clo (údaj je informativní)	172 831	176 769	180 207	184 613	188 137	190 432	191 760
Pojistné na sociální zabezpečení (jen ČSSZ)	3 017 984	3 190 068	3 375 194	3 561 752	3 750 562	3 838 693	3 925 647
STARÁ DAŇOVÁ SOUSTAVA							
<i>Daň z příjmů obyvatelstva</i>	<i>6 556</i>	<i>6 559</i>	<i>6 562</i>	<i>6 567</i>	<i>6 567</i>	<i>6 567</i>	<i>6 568</i>
<i>Ostatní zrušené daně</i>	<i>26 709</i>	<i>26 713</i>	<i>26 727</i>	<i>26 730</i>	<i>26 732</i>	<i>26 734</i>	<i>26 748</i>
KUMUL. INKASO NOVÉ DAŇOVÉ SOUSTAVY CELKEM	9 052 915	9 556 939	10 133 463	10 679 223	11 256 663	11 499 909	11 753 999
KUMUL. INKASO STARÉ DAŇOVÉ SOUSTAVY CELKEM	33 265	33 272	33 289	33 296	33 299	33 301	33 316
KUMULATIVNÍ INKASO NOVÉ A STARÉ DAŇOVÉ SOUSTAVY CELKEM	9 086 180	9 590 210	10 166 752	10 712 519	11 289 962	11 533 210	11 787 314
Z celku:							
Celkové daň. příjmy bez pojistného na soc. zabezp.	6 068 196	6 400 142	6 791 558	7 150 767	7 539 400	7 694 517	7 861 667
Pojistné na sociální zabezpečení (jen ČSSZ)	3 017 984	3 190 068	3 375 194	3 561 752	3 750 562	3 838 693	3 925 647

Přehled vývoje podílu nedoplatků na kumulativním inkasu daňových příjmů

	v %						
Daň	Rok 2006	I.-II. Q 2007	Rok 2007	I.-II. Q 2008	Rok 2008	I. Q 2009	I.-II. Q 2009
NOVÁ DAŇOVÁ SOUSTAVA							
Daň z přidané hodnoty celkem	2,31	2,18	2,09	2,00	1,93	1,93	1,91
<i>Daň z přidané hodnoty finanční úřady</i>							
<i>Daň z přidané hodnoty celní úřady</i>							
Daně spotřební celkem (vč. tzv. ekologických dani)	0,77	0,69	0,69	0,61	0,59	0,57	0,55
<i>Daně spotřební finanční úřady</i>	<i>0,88</i>	<i>0,71</i>	<i>0,65</i>	<i>0,59</i>	<i>0,52</i>	<i>0,51</i>	<i>0,47</i>
<i>Daně spotřební celní úřady</i>	<i>0,70</i>	<i>0,67</i>	<i>0,71</i>	<i>0,61</i>	<i>0,61</i>	<i>0,59</i>	<i>0,58</i>
Daň z příjmů právnických osob	1,67	1,67	1,53	1,71	1,26	1,22	1,38
Daň z příjmů vybíraná srážkou - § 36	0,17	0,16	0,13	0,14	0,11	0,13	0,12
Daň silniční	1,60	1,68	1,48	1,61	1,40	1,78	1,64
Daň dědická	0,70	0,61	0,62	0,56	0,69	0,79	0,59
Daň darovací	3,54	3,36	3,36	2,91	2,42	2,36	2,29
Daň z převodu nemovitostí	5,85	5,07	4,65	4,26	4,01	3,83	3,64
Daň z příjmů fyz. osob z příznání	5,96	6,09	5,67	6,11	5,38	5,26	5,36
Daň z příjmů fyz. osob ze záv. čin.	0,53	0,49	0,40	0,39	0,35	0,36	0,35
Daň z nemovitostí	1,82	1,77	1,55	1,52	1,32	1,21	1,35
Ost. příjmy, odvody a popl.	18,97	12,31	11,57	10,70	11,82	8,79	9,72
Clo (údaj je informativní)	0,31	0,29	0,27	0,25	0,27	0,28	0,27
Pojistné na sociální zabezpečení (jen ČSSZ)	1,98	1,84	1,70	1,59	1,49	1,65	1,53
STARÁ DAŇOVÁ SOUSTAVA							
<i>Daň z příjmů obyvatelstva</i>	<i>5,50</i>	<i>3,93</i>	<i>3,27</i>	<i>2,48</i>	<i>0,66</i>	<i>0,64</i>	<i>0,60</i>
<i>Ostatní zrušené daně</i>	<i>13,75</i>	<i>12,52</i>	<i>12,69</i>	<i>10,89</i>	<i>9,86</i>	<i>8,96</i>	<i>8,68</i>
NEDOPLATKY NOVÉ DAŇOVÉ SOUSTAVY CELKEM	1,86	1,73	1,61	1,57	1,44	1,47	1,44
NEDOPLATKY STARÉ DAŇOVÉ SOUSTAVY CELKEM	12,12	10,83	10,83	9,23	8,05	7,32	7,09
NEDOPLATKY NOVÉ A STARÉ DAŇOVÉ SOUSTAVY CELKEM	1,90	1,77	1,64	1,60	1,46	1,49	1,46
Z celku:							
Celkové daňové příjmy bez pojistného na soc. zabezp.	1,86	1,73	1,61	1,60	1,45	1,41	1,43
Pojistné na sociální zabezpečení (jen ČSSZ)	1,98	1,84	1,70	1,59	1,49	1,65	1,53

Nedoplatky daňových příjmů, evidované územními finančními orgány

Celkový stav nedoplatků, evidovaných územními finančními orgány, dosáhl k **30.6.2009** výše **103,4 mld. Kč**. Z toho podle druhu daňového příjmu činily nedoplatky:

<u>Nedoplatky evid. ÚFO:</u>	<u>Meziroční změna:</u>	
DPH: 47,2 mld. Kč	+2,7 mld. Kč	
DPPO: 20,3 mld. Kč	-2,3 mld. Kč	
DPFO: 19,7 mld. Kč	-1,5 mld. Kč	
SPD: 1,9 mld. Kč	-0,5 mld. Kč	
OSTATNÍ: 14,4 mld. Kč	-1,1 mld. Kč	
– daně staré daň. soustavy	2,4 mld. Kč	-0,7 mld. Kč
– ostatní příjm., odv. a popl.	5,5 mld. Kč	-0,2 mld. Kč
– daň z převodu nemovit.	3,6 mld. Kč	-0,2 mld. Kč
CELKEM: 103,4 mld. Kč	-2,6 mld. Kč	

Přehled nedoplatků podle jednotlivých finančních ředitelství je následující:

Finanční ředitelství	Nedoplatky k 30.6.2009 v mld. Kč	Podíl na celkové výši nedoplatků v %	Meziroční změna	
			v mld. Kč	podílu v p.b.
hl. m. PRAHA	32,66	31,57	-0,83	0,00
PRAHA	9,70	9,38	-0,74	-0,46
ČESKÉ BUDĚJOVICE	2,69	2,60	-0,22	-0,14
PLZEŇ	6,59	6,37	0,07	0,22
ÚSTÍ NAD LABEM	15,62	15,11	-0,70	-0,28
HRADEC KRÁLOVÉ	5,18	5,01	-0,76	-0,59
BRNO	22,55	21,80	1,18	1,65
OSTRAVA	8,44	8,16	-0,63	-0,39
CELKEM	103,43	100,00	-2,63	0,00

Výraznější snížení již evidovaných nedoplatků je možné dosáhnout především **zvýšeným odpisováním daňových nedoplatků** pro nedobytnost dle § 66 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. K výraznějšímu odpisování dochází počínaje rokem 1997. Přehled o stavu odepsaných nedoplatků, evidovaných územními finančními orgány, podává následující tabulka:

v mld. Kč

	Rok 2007	I.-II. Q 2008	Rok 2008	I.-II. Q 2009
Odepsané nedoplatky ÚFO celkem	102,6	108,5	118,9	124,2
z toho:				
DPH	38,7	41,0	45,7	48,1
SD	8,8	9,0	9,2	9,3
DPPO	23,7	26,2	31,4	32,7
DPFO	10,5	11,1	12,5	13,1
v tom:				
celkem nové daně	89,2	95,2	107,3	112,4
celkem staré daně	13,5	13,3	11,5	11,9
Podíl kumulovaných odepsaných nedoplatků na celkovém součtu kumulovaných evidovaných a odepsaných nedoplatků	50,4%	50,6%	54,2%	54,6%

Objem odepsaných nedoplatků, evidovaných územními finančními orgány, se za 11 let (od pololetí r. 1997 do konce června 2009) zvýšil o 121,9 mld. Kč. **Z celkové odepsané částky 124,2 mld. Kč** tvořily odpisy nedoplatků nové daňové soustavy 90,4 %, odpisy nedoplatků staré daňové soustavy 9,6 %.

Pokud porovnáme **kumulativní odpisy nedoplatků s celkovým kumulativním objemem jak evidovaných, tak i odepsaných nedoplatků**, tak ke konci června 2009 představovaly všechny **odepsané nedoplatky 54,6 % takto vyčíslených nedoplatků**. Podíl odepsaných nedoplatků nové daňové soustavy na kumulativním objemu evidovaných i odepsaných nedoplatků nové daňové soustavy činil 52,6 %. Podíl odepsaných nedoplatků staré daňové soustavy na kumulativním objemu evidovaných i odepsaných nedoplatků staré daňové soustavy činil 83,4 %.

Pokud jde o **účinnost práce** územních finančních orgánů, v prvním pololetí 2009 činily doměrky daní z kontrol 2,4 mld. Kč (ve stejném období minulého roku také 2,4 mld. Kč). Na příslušenství daně (pokuty, penále, exekuční náklady, úroky z prodlení atd.) bylo za první pololetí roku 2009 předepsáno 6,2 mld. Kč (v prvním pololetí předchozího roku 5,8 mld. Kč).

Z celkové částky kumulovaných daňových nedoplatků (103,4 mld. Kč) evidovaly územní finanční orgány k 30.6.2009 celkem **68,2 mld. Kč daňových nedoplatků ve vymáhání**, tj. 66 %. Ve srovnání se stavem k 30.6.2008 se jejich objem zvýšil o **0,5 mld. Kč**, resp. vzrostl o **2,2** procentního bodu. V období od 1.1.2009 do 30.6.2009 pak bylo **vymoženo přes 2,8 mld. Kč**, tj. 4,1 % z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání k 30.6.2009. Uvedené údaje

ukazují, že vývoj ve vymáhání daňových nedoplatků je srovnatelný s výsledky, které byly v této oblasti dosaženy územními finančními orgány i v předchozích letech.

Rozhodující objem vymáhaných daňových nedoplatků je vykazován na daních nové daňové soustavy platné od 1.1.1993, kde bylo k 30.6.2009 evidováno ve vymáhání **66,9 mld. Kč** daňových nedoplatků, tj. téměř **98 %** z celkového objemu daňových nedoplatků ve vymáhání za sledované období. Za 1. pololetí 2009 pak bylo **vymoženo 2,8 mil. Kč**. Největší objem u této skupiny daňových nedoplatků je vykazován na **dani z přidané hodnoty**. K 30.6.2009 byly u této daně vymáhány daňové nedoplatky ve výši **33,2 mld. Kč**, tj. **48,7 %** z celkové sumy vymáhaných daňových nedoplatků. Za 1. pololetí 2009 bylo vymoženo **1,7 mld. Kč**, tj. **60,7 %** z celkového objemu vymožených daňových nedoplatků za sledované období. Vyšší objem daňových nedoplatků ve vymáhání byl k 30.6.2009 evidován i na **daních z příjmů**. Objem vymáhaných daňových nedoplatků na těchto daních činil v souhrnu **25 mld. Kč**, tj. **36,7 %** z celkové sumy daňových nedoplatků ve vymáhání, a za 1. pololetí 2009 bylo vymoženo **0,8 mld. Kč**, tj. **28,6 %** z celkového objemu vymožených daňových nedoplatků za sledované období. Relativně nižší objem vymáhaných daňových nedoplatků byl k 30.6.2009 evidován **u majetkových daní**. K 30.6.2009 jich bylo vymáháno **3,1 mld. Kč**, tj. **4,6 %** z celkové sumy vymáhaných daňových nedoplatků, a za 1. pololetí 2009 bylo vymoženo **0,2 mld. Kč**, tj. **7,1 %** z celkové sumy vymožených nedoplatků za sledované období.

Objem vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků evidovaných na daních **staré daňové soustavy** platné do 31.12.1992 se každoročně snižuje. K 30.6.2009 bylo na těchto daních evidováno ve vymáhání **1,2 mld. Kč**, tj. **1,8 %** z celkového objemu vymáhaných daňových nedoplatků (ve srovnání se stejným obdobím minulého roku jejich objem poklesl o **0,4 mld. Kč**, resp. o **0,6** procentního bodu). V průběhu 1. pololetí 2009 jich bylo vymoženo pouze **1,4 mil. Kč**. Tento vývoj kopíruje dlouhodobý trend postupného poklesu objemu daňových nedoplatků evidovaných na daních staré daňové soustavy a potvrzuje, že daňové nedoplatky u této skupiny jsou již v podstatě nevymahatelné.

Z hlediska členění na **daně a příslušenství daní** převažuje objem nedoplatků vymáhaných na daních. Z celkového objemu daňových nedoplatků ve vymáhání jich bylo k 30.6.2009 evidováno **na daních 46,5 mld. Kč**, tj. **68,2 %**, a **na příslušenství daní 21,6 mld. Kč**, tj. **31,7 %**.

K vymáhání daňových nedoplatků jsou finančními úřady využívány všechny zákonné prostředky. Z hlediska způsobů vymáhání je **rozhodující objem daňových nedoplatků vymáhan přímo finančními úřady v exekučních řízeních** podle § 73

zákona o správě daní. K 30.6.2009 šlo v souhrnu o částku **14,3 mld. Kč**, tj. **21 %** z celkového objemu daňových nedoplatků ve vymáhání. Z toho daňovou exekucí příkázáním pohledávky bylo vymáháno **7,1 mld. Kč**, srážkou ze mzdy či jiné odměny, z důchodu atd. **4,8 mld. Kč**, prodejem movitých věcí **1,3 mld. Kč** a prodejem nemovitostí **1,2 mld. Kč**. V období od 1.1.2009 do 30.6.2009 bylo daňovými exekucemi vymoženo celkem **1,1 mld. Kč**, což je o **0,2 mld. Kč** méně než ve stejném období minulého roku. Z toho nejvíce bylo vymoženo exekucemi na příkazání pohledávky (**0,9 mld. Kč**). Navíc téměř **1,5 mld. Kč** daňových nedoplatků předaných k vymáhání bylo za sledované období vybráno finančními úřady ještě před zahájením a provedením daňových exekucí.

Z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání jich bylo k 30.6.2009 přihlášeno **do insolvenčních, resp. konkursních řízení 15,2 mld. Kč**, tj. **22,3 %**. V průběhu 1. pololetí 2009 jich bylo do těchto řízení přihlášeno **1,2 mld. Kč** a uspokojeno **184 mil. Kč**, což je **15,6 %** (nejlepší výsledek za uplynulá období). Efektivita těchto řízení je přesto dlouhodobě nízká, a to jak z hlediska vynaložených nákladů a kapacit finančních úřadů, tak i míry uspokojení daňových pohledávek.

Na výsledky činnosti finančních úřadů v oblasti vymáhání daňových nedoplatků se vedle insolvenčních řízení projevují negativně poměrně **zdlouhavá soudní řízení o výkonu rozhodnutí**, včetně jejich nízké výtěžnosti. Za 1. pololetí 2009 předaly finanční úřady soudům k vymáhání návrhy na výkon rozhodnutí ve výši **78,6 mil. Kč** a z této částky bylo vymoženo **7,1 mil. Kč**, tj. **9 %**.

Podle § 73 odst. 3 zákona o správě daní a poplatků mohou finanční úřady **požádat o výkon exekuce také soudní exekutory**. V 1. pololetí 2009 jim byly k výkonu exekuce předány daňové nedoplatky ve výši pouhých **11,7 mil. Kč** a z této částky bylo vymoženo přes **7,2 mil. Kč**, tj. **61,5 %**. Finanční úřady opakovaně upozorňují na problémy při poskytování součinnosti soudním exekutorům podle zákona o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Vedle stále se zvyšujícího rozsahu žádostí soudních exekutorů na sdělení řady údajů, v mnoha případech se opakujících, jejichž vyřizování odvádí správce daně od výkonu správy daní, se i nadále vyskytují problémy spojené s nepřiměřeností jimi vedených exekucí.

V 1. pololetí 2009, obdobně jako v minulém roce, byla **efektivita vymáhání daňových pohledávek** ze strany územních finančních orgánů **negativně ovlivňována** řadou dalších faktorů. K hlavním patří:

➤ přesto, že daňové nedoplatky jsou k vymáhání předávány v relativně krátké době od naplnění podmínek pro vymáhání, jsou v řadě případů těžko vymahatelné,

neboť nemalá část daňových dlužníků nemá exekuci postižitelný majetek, popř. majetek má, ale je velmi obtížné jej dohledat nebo zajistit. Daňoví dlužníci často činí úkony, kterými se svého majetku zbavují s cílem vyhnout se daňové exekuci nebo zajištění daňové pohledávky zřízením zástavního práva. Možnost domoci se neúčinnosti těchto úkonů u soudů, např. postupem podle § 42a občanského zákoníku, bývá pro správce daně často problematickou a vždy časově náročnou záležitostí;

➤ zjišťovány jsou případy, kdy daňoví dlužníci utlumí nebo ukončí podnikatelské aktivity, aniž by z jejich strany byly uhrazeny platební povinnosti vůči státu. Přesto mohou dále beztravně pokračovat v nově zřízených firmách se stejným předmětem činnosti. Vymožení daňového nedoplatku je pak v těchto případech téměř nemožné. Proto je opakovaně požadována novela obchodního zákoníku, která by vedla k posílení odpovědnosti zakladatelů, společníků za závazky založených obchodních společností, včetně zvýšení trestní odpovědnosti a omezení dalších podnikatelských aktivit, pokud úmyslně ponechávají závazky vůči věřitelům bez úhrad;

➤ jednou z příčin nedobytnosti nejen daňových pohledávek je prohlubující se druhotná platební neschopnost řady subjektů. Na úseku placení daní byly koncem roku 2008 a v průběhu 1. pololetí 2009 zaznamenány některé důsledky ekonomické recese. Zejména narůstá počet daňových subjektů, které mají problémy se zajištěním financování a žádají správce daně o posečkání či odložení plateb na daňové povinnosti. V oblasti vymáhání se důsledky ekonomické recese dosud významněji neprojeví;

➤ problémem je zvyšující se počet daňových dlužníků s nahlášeným trvalým bydlištěm na příslušném obecním úřadu (tzv. úřední adresa). Tito dlužníci nepřebírají písemnosti zasílané jim finančními úřady a zpravidla se na tomto místě ani nezdržují. Institut tzv. úřední adresy se tak v praxi ukazuje jako problematický;

➤ nezanedbatelným problémem přípravných řízení k daňovým exekucím je i komplikované nebo omezené získávání údajů z databází a evidencí jiných orgánů státní správy či jiných institucí, např. údajů z centrálního registru motorových vozidel, bankovních registrů, centrálních databází dlužníků vedených leasingovými společnostmi či správy sociálního zabezpečení. Umožněním přístupu, např. do centrálního registru bankovních účtů vedeného ČNB, by bylo možno získat potřebné údaje o stavu a pohybu peněžních prostředků na účtech daňových dlužníků daleko rychleji a efektivněji, než je tomu dosud formou výzev k součinnosti třetích osob. Očekává se, že pro zlepšení stávajícího stavu by mohla přispět některá již přijatá legislativní opatření, např. zajištění přímého přístupu správních orgánů do čtyř základních registrů (zákon o základních registrech).

Nedoplatky daňových příjmů, evidované celními orgány

a) Rozbor pohledávek a nedoplatků v celním řízení (z dovozu) k 30.6.2009

Celkový stav nedoplatků z dovozu, evidovaných celními orgány ke dni **30.6.2009**, činil **6,0 mld. Kč**. Z toho podle druhu daňového příjmu činily nedoplatky:

Nedoplatky evid. celními orgány:	Meziroční změna:
CLO: 0,5 mld. Kč	+0,1 mld. Kč
DPH: 1,8 mld. Kč	0,0 mld. Kč
SPD: 3,0 mld. Kč	+0,2 mld. Kč
<u>Příslušenství: 0,7 mld. Kč</u>	<u>0,0 mld. Kč</u>
CELKEM: 6,0 mld. Kč	+0,3 mld. Kč

Největší podíl na celkové výši nedoplatků měly nedoplatky vzniklé vyměřením na základě rozhodnutí z úřední povinnosti v částce 3,7 mld. Kč, tj. 60,9 %.

Nedoplatky z obchodního zboží vzniklé na základě celního řízení předložením jednotné celní deklarace se na celkové výši nedoplatků podílely částkou 1,8 mld. Kč, tj. 29,3 %.

Nedoplatky z úroků z prodlení a penále představovaly částku 0,6 mld. Kč, tj. 9,8 % z celkové výše nedoplatků, evidovaných celními orgány. Tyto nedoplatky vznikly platební nekázní deklarantů a nedodržením předpisů, jimiž se dovoz, vývoz a tranzit zboží řídí.

Rozdělení nedoplatků podle let vyměření celního dluhu je následující:

do r. 2003:	5 013 mil. Kč
v r. 2004	89 mil. Kč
v r. 2005:	241 mil. Kč
v r. 2006:	371 mil. Kč
v r. 2007:	104 mil. Kč
v r. 2008:	170 mil. Kč
<u>v r. 2009 (do 30.6.)</u>	<u>43 mil. Kč</u>

CELKEM: 6 031 mil. Kč

Výši nedoplatků ovlivňují zejména zvýšení účinnosti následné kontroly ze strany celních orgánů, tj. zvýšeným počtem vydaných platebních výměrů z moci úřední, a stále nedostatečná platební morálka dlužníků. Část nedoplatků ve výši 241 mil. Kč je tvořena nedoplatky z let 1991–1994, kdy do roku 1993 nebylo nutno v plném rozsahu zajišťovat celní dluh. Do nedoplatků z let 1990–1994 jsou zahrnuty také nedoplatky vůči slovenským deklarantům, jejichž výše činí 0,4 mil. Kč. **Celní správa využívá všechny možnosti k vymáhání** – uplatňuje celní dluh na ručители, zjišťuje bankovní účty dlužníků, zjišťuje majetek dlužníků prostřednictvím katastrálního úřadu, v evidenci motorových vozidel, ve středisku cenných papírů a spolupracuje s finančními úřady v případě přeplatků evidovaných u poplatníka. Velká část nedoplatků je uplatněna v konkurzním řízení, insolvenčním řízení nebo je vymáhána soudní cestou. Nemalou část nedoplatků tvoří pohledávky vůči Kreditní bance Plzeň, a. s., a Union bance Ostrava, a. s., na které byl prohlášen konkurz.

Přehled nedoplatků podle jednotlivých celních ředitelství je následující:

Celní ředitelství	Nedoplatky k 30.6.2009 v mld. Kč	Podíl na celkové výši nedoplatků v %	Meziroční změna	
			v mld. Kč	podíl v p.b.
BRNO	0,59	9,8	-0,01	-0,8
ČESKÉ BUDĚJOVICE	0,30	4,9	0,00	-0,2
HRADEC KRÁLOVÉ	0,02	0,3	0,00	0,0
OLOMOUC	0,04	0,7	0,02	0,4
OSTRAVA	0,34	5,6	0,01	-0,2
PLZEŇ	0,24	3,9	-0,02	-0,6
PRAHA	3,43	56,9	0,34	2,7
ÚSTÍ NAD LABEM	1,08	17,9	-0,01	-1,3
CELKEM	6,03	100,0	0,32	0,0

Vymáhání nedoplatků se řídí zákonem č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. V 1. pololetí roku 2009 byly celními úřady vydány výzvy k zaplacení nedoplatku v náhradní lhůtě v celkové hodnotě **198 mil. Kč** a na jejich základě bylo deklaranty uhrazeno **115 mil. Kč**. Celní úřady vydaly v 1. pololetí roku 2009 **exekuční příkazy** na příkázání pohledávky na peněžní prostředky daňových dlužníků na účtech vedených u bank ve výši **227 mil. Kč**. Celkový výtěžek z vydaných exekučních příkazů představoval v tomto období částku v hodnotě **3 mil. Kč**.

Odpisy pohledávek pro nedobytnost, resp. z důvodu vyšších nákladů na vymáhání vzhledem k vymáhané částce, byly za 1. pololetí 2009 provedeny ve výši **36 mil. Kč**.

b) Rozbor nedoplatků vnitrostátní SPD a energetických daní k 30.6.2009

Celková výše nedoplatků ke dni 30.6.2009 činila 2,6 mld. Kč, což je o téměř 0,3 mld. Kč více než činil stav na konci 1. pololetí roku 2008. Na celkové výši nedoplatků mají největší podíl nedoplatky SPD z minerálních olejů ve výši 2,1 mld. Kč a SPD z lihu ve výši 0,5 mld. Kč.

Celkový přehled nedoplatků vnitrostátní spotřební daně ukazuje následující tabulka:

(v tis. Kč)

Celní ředitelství	SPD z vína	SPD z min. olejů	SPD z tab.výrob.	SPD z piva	SPD z lihu a lihovin	Celkem
Brno	424,5	9 451,2	241,2	29,2	75 893,9	86 040,0
České Budějovice	0,6	4 137,2	108,4	1 265,9	997,1	6 509,2
Hradec Králové	15,5	213 221,5	253,7	0,3	155 753,7	369 244,7
Olomouc	132,0	292 253,9	0,0	4,7	25 353,8	317 744,4
Ostrava	6,1	153 821,9	13 517,0	120,5	57 710,5	225 176,0
Plzeň	1,1	50 575,4	663,4	1,1	150,7	51 391,7
Praha	55,7	832 493,3	108 844,9	1 420,3	88 437,1	1 031 251,3
Ústí nad Labem	0,0	501 608,7	868,4	0,1	46 406,9	548 884,1
CELKEM	635,5	2 057 563,1	124 497,0	2 842,1	450 703,7	2 636 241,4

Celkový přehled nedoplatků energetických daní ukazuje následující tabulka:

(v tis. Kč)

Celní ředitelství	Daň z elektřiny	Daň ze zemního plynu	Daň z pevných paliv	Celkem
Brno	1,9	17,7	0,0	19,6
České Budějovice	0,0	0,0	0,0	0,0
Hradec Králové	0,0	5,5	7,5	13,0
Olomouc	29,8	0,1	0,0	29,9
Ostrava	3 125,3	0,0	441,7	3 567,0
Plzeň	8,9	10,4	0,0	19,3
Praha	168,7	82,2	98,7	349,6
Ústí nad Labem	5,4	25,8	2,1	33,3
CELKEM	3 340,0	141,7	550,0	4 031,7

Nedoplatky daňových příjmů, evidované Českou správou sociálního zabezpečení

Celkový stav nedoplatků pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti včetně příslušenství evidovaných Českou správou sociálního zabezpečení dosáhl k **30.6.2009** výše **59,9 mld. Kč** a proti stejnému období minulého roku vzrostl o 3,1 mld. Kč, tj. o 5,5 %.

Z celkových nedoplatků ve výši 59,9 mld. Kč představovaly **nedoplatky na vlastním pojistném 33,8 mld. Kč**, tj. 56,4 % celkových pohledávek, a **nedoplatky na penále a pokutách činily 26,1 mld. Kč**, tj. 43,6 %.

Na rozdíl od minulých období se stav nedoplatků na pojistném a příslušenství od 30.6.2008 zvýšil. Stav pohledávek výrazně vzrostl v 1. čtvrtletí roku 2009 (z 55,8 mld. Kč na 63,2 mld. Kč), v ostatních čtvrtletích sledovaného však období klesal.

Ve splátkovém režimu bylo k 30.6.2009 hrazeno celkem 1 291 mil. Kč, tj. o 324 mil. Kč více než ve stejném období minulého roku. V tom zaměstnavatelé hradili 977 mil. Kč a osoby samostatně výdělečně činné 314 mil. Kč.

Následující tabulky upřesňují vývoj a strukturu stavu nedoplatků za minulé období:

Nedoplatky na pojistném a příslušenství - v mil. Kč			
Region	k 30. 6. 2007	k 30. 6. 2008	k 30. 6. 2009
Praha	13 052	12 747	13 505
Středočeský kraj	4 291	3 953	4 390
Jihočeský kraj	1 194	1 117	1 275
Plzeňský kraj	2 413	2 304	3 898
Karlovarský kraj	1 439	1 315	
Ústecký kraj	4 717	4 632	7 973
Liberecký kraj	3 011	2 915	
Královéhradecký kraj	2 275	2 206	4 460
Pardubický kraj	2 502	2 450	
kraj Vysočina	1 348	1 296	
Jihomoravský kraj	3 636	3 589	12 639
Brno	3 290	3 052	
Zlínský kraj	4 070	4 008	
Olomoucký kraj	4 380	4 275	11 785
Moravskoslezský kraj	7 084	6 925	
Celkem	58 702	56 784	59 925

Nedoplatky na pojistném a příslušenství - v mil. Kč		
	k 30. 6. 2008	k 30. 6. 2009
osoby samostatně výdělečně činné	9 817	11 617
zaměstnavatelé	46 967	48 308
Celkem	56 784	59 925

Nedoplatky na pojistném a příslušenství - v mil. Kč		
	k 30. 6. 2008	k 30. 6. 2009
odhlášení plátců	34 726	33 187
neodhlášení plátců	21 091	25 447
splátkový režim	967	1 291
Celkem	56 784	59 925